

AECC – 6.3

**I Semester B.Com./B.Com.(LS) Examination, February/March 2024
(NEP) (Freshers and Repeaters)
LANGUAGE SANSKRIT – I
Kiratharjuniyam I and II Canto**

Time : 2½ Hours

Max. Marks : 60

Instructions : i) Answer in **Sanskrit/Kannada/English**.
ii) Answer **I and V** in **Sanskrit only**.

I. समीचीनम् उत्तरं चित्वा लिखत ।

(10×1=10)

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Choose and write the correct answer.

1) किरातार्जुनीयं कीदृशं काव्यम् ?

अ) लघुकाव्यं आ) नाटकं इ) महाकाव्यम् ई) चम्पूकाव्यम्

2) किरातार्जुनीयकाव्ये कति सर्गाः सन्ति ?

अ) अष्टादश आ) नवदश इ) षोडश ई) चतुर्दश

3) वर्णीलिङ्गी कः ?

अ) कामेचरः आ) वनेचरः इ) ग्रामचरः ई) नदीचरः

4) प्रशमाभरणं किम् ?

अ) दानं आ) पराक्रमः इ) शीलं ई) क्षमा

5) कीदृशं वचः दुर्लभः ?

अ) अहितं आ) प्रियं इ) हितं ई) अप्रियं

6) जटाधरः कः ?

अ) भीमः आ) युधिष्ठिरः इ) अर्जुनः ई) नकुलः

7) पाञ्चाली का ?

अ) सीता आ) रम्भा इ) गान्धारी ई) द्रौपदी

8) सुयोधनः कस्य पुत्रः ?

अ) पाण्डोः आ) धृतराष्ट्रस्य इ) कृष्णस्य ई) वनेचरस्य

P.T.O.

9) प्रियं वक्तुं के इच्छन्ति ?

अ) दुर्जनाः आ) नीचाः इ) हितैषिणः ई) अहितैषिणः

10) महात्मभिः समं किं वरम् ?

अ) इच्छा आ) आशा इ) अवरोधः ई) विरोधः

II. अ) एकस्य प्रश्नस्य उत्तरं लिखत ।

(1×10=10)

ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಿ.

Answer **any one** question.

1) काव्यं नाम किम् ? महाकाव्यस्य लक्षणानि लिखत ।

ಕಾವ್ಯ ಎಂದರೇನು ? ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

What is Kavya ? Write the characteristics of Mahakavya.

2) किरातार्जुनीयस्य प्रथमसर्गस्य सारांशं लिखत ।

ಕಿರಾತಾರ್ಜುನೀಯದ ಪ್ರಥಮ ಸರ್ಗದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write the summary of the first canto of Kiratharjunyam.

आ) द्वयोः लघुटिप्पणीं लिखत ।

(2×5=10)

ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two** of the following.

1) भारविः ।

2) पञ्चपाण्डवाः ।

3) वनेचरः ।

4) द्रौपदी ।

III. द्वयोः श्लोकयोः अनुवादं कृत्वा विवृणुत ।

(2×6=12)

ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any two** of the following.

1) कृतप्रणामस्य महीं महिभुजे

ಜಿತಾಂ ಸಪತ್ರೇನ ನಿವೇದಯಿಸ್ಯತಃ ।

न विव्यथे तस्य मनो न हि प्रियं

प्रवक्तुमिच्छन्ति मृषा हितैषिणः ॥

- 2) विशङ्कमानो भवतः पराभवं
नृपासनस्थोऽपि वनाधिवासिनः ।
दुरोदरच्छद्मजितां समीहते
नयेन जेतुं जगतीं सुयोधनः ।
- 3) निरत्ययं साम न दानवार्जितं
न भूरिदानं विरहस्य सत्क्रियाम् ।
प्रवर्तते तस्य विशेषशालिनी
गुणानुरोधेन विना न सत्क्रिया ॥
- 4) सुखेन लभ्या दधतः कृषीवलैः
आकृष्ट पञ्चा इव सस्यसम्पदः ।
वितन्वति क्षेममदेव मातृकाश्चिराय
तस्मिन् कुरवश्चकासते ॥

IV. द्वयोः वाक्योः सन्दर्भं विवृणुत ।

(2×4=8)

ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Annotate **any two** of the following.

- 1) हितं मनोहारि वचं दुर्लभः ।
- 2) वरं विरोधोऽपि समं महात्मभिः ।
- 3) गुणानुरोधेन विना न सत्क्रिया ।
- 4) वसूपमानस्य वसूनि मेधिनी ।

V. संस्कृतभाषाया उत्तराणि लिखत ।

अ) सन्धिं विभज्य नाम लिखत । (पञ्चानामेव)

(5×1=5)

- 1) मृगालयः ।
- 2) सूर्योदयः ।
- 3) इत्यपि ।
- 4) तत्रैकः ।
- 5) वनौषधिः ।
- 6) रामाञ्जनेयः ।
- 7) महर्षिः ।
- 8) रामोऽपि ।

आ) इमं परिच्छेदं पठित्वा उत्तराणि लिखत ।

(5×1=5)

पुरा अयोध्यायां सगरो नाम राजा आसीत् । एकदा सः अश्वमेद यागं कर्तुं ऐच्छत् । तदर्थं सः यज्ञाश्वं अमुञ्चत् । इदं विषयं ज्ञात्वा, देवेन्द्रः यज्ञाश्वं अपहृतवान् । तं पातालं नीत्वा तत्र तपः कुर्वतः कपिलमुनेः समीपे स्थापितवान् । यज्ञाश्वं अन्विष्यन्तः सगरपुत्राः भूमिं खनन्तः पातालम् अगच्छन् । तत्र यज्ञाश्वं दृष्ट्वा कपिलं चोरमिति मत्वा, ते तं मुनिम् अवाच्य शब्दैः निन्दितवन्तः । तदा कुपितो मुनिः नेत्रे उन्मील्य तान् सर्वान् भस्मीकृतवान् ।

प्रश्नाः ।

- 1) सगरो नाम राजा कुत्र आसीत् ?
- 2) सगरः किं कर्तुम् ऐच्छत् ?
- 3) सगरपुत्राः भूमिं खनन्तः कुत्र अगच्छन् ?
- 4) ते तं महामुनिं कैः अनिन्दत् ?
- 5) कुपितो मुनिः किम् अकरोत् ?
